

ƏDƏBİ KÖRPÜ

Aylıq Ədəbi Dərgi

ادبی کورپو

آلیق ادبی درگی

16. sayı qış. şubat 2020

۱۶ جی سای. قیش. بهمن ۱۳۹۸

BU SAYIDA

Sürəya Xəliq Xıyavı
Hüseyn Misri
Leyla Nedayi
Nazım İrfan Tanrıkulu
Kemalettin Kamu
Pərvanə Zəngəzurlu
Əbast Pürhsən
Enver Yelken
Günəş qarabağlı
Təbrizli Damlə
Səxavət İzzəti
Sezayı çiçək
Mühəmməd İbrahim (məzun)
Qasim Qaşqayı
Nadir Fərhəng Şorbaxurlu
Nuzər Rzayı Rəhimi qaşqayı
Ərslan Mırzayı qaşqayı
Zar urəgim qana dönər,
yusif xosrov qaşqayı
Rəhim big Qənbər qaşqayı
Hey ağalar bad xəzan əlindən,
Mingbaşı Qəhrəman Mingi
Nemətullah big rəhimi qaşqayı
Firud Əjdəri qaşqayı
Osman Haideroğlu
Arzu Göytürk
Nuranə Təbriz
Telnaz Təbrizli
Zainal El-Han Bek oğlu
Sərvər Kamranlı
Arif Buzovnalı
Fərəhnaz Gəfari
Ustad Məhəmməd İbrahim
Ekrəm Hacı
Əfsanə Rəvan

بو سایدا

ثریا خلیق خیای
حسین مصری
لیلا ندایی
ناظم عرفان تانری قولو
کمال الدین کامو
پروانه زنگه زورلو
اباسط پورحسن
انور ینلکن
گونش قاراباغلی
تبریز لیداملا
سخاوت عزتی
سزایی چیچک
محمد ابراهیممادون قشقای
قاسم قشقای
نادر فرهنگ شورباخورلو قشقای
نودر رضایی رحیمی قشقای
ارسلان میرزایی قشقای
یوسف خسرو قشقای
رحیم بیگ قنبر قشقای
منگباشی قهرمان منگی قشقای
نعمت اله بیگ رحیمی قشقای
فرود اژدری قشقای
عثمان حیدر اوغلو
آرزو گوی تورک
نورانه تبریز
تئلناز تبریزی
زاینال انلهان بک اوغلو
سرور کامرانلی
عارف بوزوونالی
فرحناز غفاری
استاد محمد ابراهیم قشقای
اکرم حاجی
افسانه روان

ƏDƏBİ KÖRPÜ

Aylıq Edebi Dergi

Yayın Yönetmeni

Səxavət İzzəti

Yazışma Adresi

edebi.korpu@gmail.com

۱۶. Sayı

qış. Şubat 2020

(e-dergi)

آیلق درگی

آیلق ادبی درگی

یؤنتمن

سخاوت عزتی

یازیشما عنوانی

edebi.korpu@gmail.com

۱۶. سای

قیش. بهمن. ۱۳۹۸

(نت درگی سی)

Ay Işığına...

Sürəyə Xəliq Xıyavı

Barmaqlarının hər biri, bir ölkə
Əllərimi tutduğun zaman,
On ölkənin kiralıçası oluram.

Baxırsan gözlərimə;
Qəhvə ilə zeytunun,
Qovuşmaq ani, şeir olur...

Savalan, urəyi ilə
Bizdən şəkil çəkir
Daş qartalın,
Üçməğini hiss edirmisən?

Məncə savalanın qan qrupu +o dur;
Görüşünə gələn bütün sevgililərə,
Həyat verir.
Bu qan,
Gerçək sevgilərin damarlarında
Laxtalanmaz.

Biz-
Dağda nəfəs çəkirik,
Yoxsa o bizdə nəfəs çəkir?
Bu gün iki dağ,
Əl bir olubsunuz;
Saçlarım,
İki zirvənin çiynlərində yaşayır.

Şərin,
Əlləri göydə;
Bir ovuc üzərlik tutub,
Ay işığına...

آی ایشیغینا...

ثریا خلیق خیای

Barmaqlarının hər biri, bir ölkə
اللریمی توندوغون زامان,
اون اؤلکهنین کرایچہسی اولورام.

باخیرسان گؤزلریمه;
قهوه ايله زيتونون,
قوووشماق آني، شعر اولور...

ساوالان، اورہیی ايله
بیزدن شکیل چکیر
داش قارتالین،
اوچماغینی حیسّ اندیرمی سن؟

منجه ساوالانین قان قروبو +O دیر;
گؤروشونه گلن بوتون سؤگیلی لرہ،
حیات وئریر.
بو قان،
گئرچک سؤگی لرین دامارلاریندا
لاختالانماز.

بیز-
داغدا نفس چکیریک،
یوخسا او ییزده نفس چکیر؟
بو گون ایکی داغ،
ال بیر اولوبسونوز;
ساجلاریم،
ایکی ذیروہنین چییینلرینده یاشاییر.

شهرین،
اللری گؤیده;
بیر اوووج اوزرلیک توتوب،
آی ایشیغینا...

Gəl

Leyla Nedayi

Düzgünlüğe arxalanaraq
Bir al-ver edək.
Boş ver,
Bu sovda, sənin qazancına olsun...
Belə olmaz ki
Mən dəliləşmişəm
Ya mən dünya dustaqlığımı boşlayım
Ya da sən torpaqla ilişgiligini qır!
Sən istərsən
əl- ələ verib
torpaq, su, yel ilə
sən deyən yerlərə yollanarıq
mən tam qəriblər içində yaşayıb
qəribsəməkdən
yorqunlaşıb, bezmişəm
nə olar
gəl mən sənin yerinə ölüm!...

گل

لیلا ندایی

دوزگونلوگه آرخالانلاراق
بیر آل - وئر ائدک
بوş وئر
بو سودا، سنین قازانجینا اولسون...
بئله اولماز کی
من دلیشمیشم
یا من دنیا دوستاقلیغیمی بوşلاییم
یا دا سن تورپاقلا ایلیشگیلینی بوşلا!
سن ایسترسن
ال - الہ وئریب
تورپاق، سو، یئل ایله
سن دئین یئرلر یوللاناریق
من تام غریبلر ایچینده یاشاییم
غریبسه مکدن
یورقونلاشیب، بئزمیشم
نہ اولار
گل من سنین یئرینہ اؤلوم!...

Səndən Sonra

Hüseyn Misri

Səndən sonra
Bütün arzılarımı
Gecəlik
Ölümə tapşırıdım
Ürəyimin həsrət təzlu
Sən durağında.
Və pəncərəni bağladım
Anahtarını unutdum
Günşə əlvida dedim
Yalnızlıq bursadan başladı.
Daha bizim yerlərdə sevgi -
Uçuşunu onutmuş bir
Gövrəçindir
Və şüasəi sinmiş bir pəncərə.
Və mən lambanı söndürərək
Sabahları öpüb
Dünənlərimi
Unutqanlığa
Əmanət edirəm.

سندن سونرا

حسین مصری

سندن سونرا
بو تون آرزیلاریمی
گئجه لیک
اؤلومه تاپشیردیم
اوره ییمین حسرت توزلو
سون دوراغیندا.
و پنجره نی باغلادیم
آناختاری اونوتدوم
گونش الوداع دئدیم
یالقیزلیق بورادان باشلانیدی.
داها ییزیم یئرلرده سئوگی -
اوچوشونو اونوتموش بیر گوورچین دیر
وشوسه سی سینمیش بیر پنجره .
ومن لامبانی سؤندوره رک
صاباحلاری اؤپوب
دونن لریمی
اونوتقانلیغا
امانت ائدیرم.

Yeni Bir Yıl Diliyorum

Nazım İrfan Tanrıkulu

Dostum Elnur Baxışa

Mutluluğun zirvesinde,
Yeni bir yıl diliyorum.
Sevginin her zerresinde,
Yeni bir yıl diliyorum.

Salam olsun dostu, eşe,
Abad olsun her bir köşe,
Sağlık, sıhhat, huzur, neşe,
Yeni bir yıl diliyorum.

Diken görünce gül diyen
Herkesle lokma böl diyen
Ne olursan gel gel diyen
Yeni bir yıl diliyorum.

Her insana candan sarış,
Hayırlarda olsun yarış,
Yurdumda, Dünya'da barış,
Yeni bir yıl diliyorum.

Geleceğe kutlu umut,
Birbirine doğru öğüt,
Ülkesi hür halkı mesut,
Yeni bir yıl diliyorum.

Tanrı-kulunu gözleyen,
Gözyaşı görse sızlayan,
Adil doğru yol izleyen,
Yeni bir yıl diliyorum.

يئنى بير ايل ديله ييرم

ناظيم عرفان تانرى قولو

دوستوم النور باخيشا

موتلولوغون ذىروه سينده
يئنى بير ايل ديله ييرم.
سئوگى نين هر ذرره سينده
يئنى بير ايل ديله ييرم.

سلام اولسون دوستا، ائشه،
آباد اولسون هر بير كؤشه،
ساغليق، صحت، حضور، نئشه،
يئنى بير ايل ديله ييرم.

ديكن گؤرونجه گول دئيين،
هر كسله لوقما بؤل دئيين،
نه اولورسان گل گل دئيين،
يئنى بير ايل ديله ييرم.

هر اينسانا جاندان ساريش،
خاييرلاردا اولسون ياريش،
يوردومدا، دونيادا باريش،
يئنى بير ايل ديله ييرم.

كله جگه قوتلو اومود،
بير بيرينه دوغرو اوگود
اؤلكه سى حور خالقى مسعود،
يئنى بير ايل ديله ييرم.

تانرى-قولونو گؤزله ين،
گؤزياشى گؤرسه سيزلايان،
عاديل دوغرو يول ايزله ين،
يئنى بير ايل ديله ييرم.

Gurbet

Kemalettin Kamu

Gurbet o kadar acı,
Ki ne varsa içimde.
Hepsi bana yabancı,
Hepsi başka biçimde.

Eriyorum gitgide;
Elveda her ümide,
Gurbet benliğimi de,
Bitirmiş bir içimde.

Ne arzum, ne emelim...
Yaralanmış bir elim,
Ben gurbette değilim,
Gurbet benim içimde.

غوربت

کمال الدین کامو

غوربت او قادار آجی
کی نه وارسا ایچیمده،
هپسی مانا یابانجی،
هپسی باشقا بیچیمده!

ارییرم گیت گنده،
الوداع هر اومیده،
غوربت منلیگیمی ده،
یتیردی بیر ایچیمده.

نه آرزوم، نه املیم...
یارالانمیش بیر ائلیم...
من عوربتده دگیلیم
غوربت منیم ایچیمده.

Səbr Edə-Edə

Pərvanə Zəngəzurlu

Səbr edin deməyin daha siz mənə,
İllər yola saldım səbr edə-edə.
Otuz yaşda idim, altmışa çatdım,
Vədəsiz qocaldım səbr edə-edə.

Səbrin də bir həddi, ölçüsü olar,
Gözlərim nə qədər intizar qalar,
Təskinlik verməyin mənə nolar,
Quru düzdə qaldım səbr edə-edə.

Həç çıxmır yadımdan çiçəkli çəmənlər,
Bahar müjdəçisi nərgiz, yasəmən,
Yurddan ayrılarda gənc qız idim mən,
Müdrək yaşa doldum səbr edə-edə.

Bu səbrlər kələyimi kəsibdi,
Şər at çapır, haqq-ədalət susubdu,
Bilirəm ki dağlar bizdən küsübdü,
Həsrətindən öldüm səbr edə-edə.

صبر ائده-ائده

پروانه زنگه زورلو

صبر ائدین دئمه یین داهای سیز منه،
ایلر یولا سالدیم صبر ائده-ائده.
اوتوز یاشدا ایدیم، آتمیشا چاتدیم،
وعدەسیز قوجالدیم صبر ائده-ائده.

صبرین ده بیر حددی، اولچوسو اولار،
گۆزلریم نه قدر ایتتیزار قالار،
تسکینلیک وئرمه یین منه نه اولار،
قورو دوزده قالدیم صبر ائده-ائده.

هئچ چیخمیر یادیمدان چیچکلی چمن،
باهار موژده چیسو نرگیز، یاسمن،
یورددان آیریلاندا گنج قیز ایدیم من،
مودریک یاشا دولدوم صبر ائده-ائده.

بو صبرلر کله ییمی کسیددی،
شر آت چاپیر، حاق-عدالت سوسوبدو،
بیلیرم کی داغلار ییزدن کوسوبدو،
حسرتیندن اولدوم صبر ائده-ائده.

Şarkı

Enver Yelken

Ey gül nisbeti yok bu güzelliğin,
Korkarım başına bela getirir.
Bu salınma sitem sende bu koku,
Çöldeki mecnunu yola getirir.

İlahi bir hikmet senin duruşun,
Göz kırpışın hele dudak buruşun,
Yanağına kırmızılar sürüşün,
Elbet ki bülbüle çile getirir.

İnce bir nağmesin gönül sazımda,
İnleyip durursun yürek sızımda,
Kaderimsin benim alın yazımda,
Mızrabım aşkını tele getirir.

Zülfün dolşınca dala dikene,
Cefa olur sana sevda çekene,
Hasret ilmeğini can telinde bükene,
Bu hicran intizar nale getirir.

شرقی (ترانه)

انور یئلکن

ائی گول نیستی یوخ بو گۆز للیگین،
قورخارام باشینا بلا گتیریر.
بو سالینما سیتم سنده بو قوخو،
چۆلدده کی مجنونو یولا گتیریر.

ایلاهی بیر حیکمت سنین دوروشون،
گۆز قیر پیشین هله دوداق بوروشون،
یاناغینا قیرمیز یولار سوروشون،
البت کی بولبوله چیله گتیریر.

اینجه بیر نغمه سن کؤنول سازیمدا،
اینله ییب دورورسان اورک سیزیمدا،
قدریمن منیم آلین یازیمدا،
میزراییم عشقینی تئله گتیریر.

زولفون دولشینو جا دالا دیکنه،
جفا اولور سانا سئودا چکنه،
حسرت ایلیمگینی جان تئلینده بوکنه،
بو هیجران اینتیظار ناله گتیریر.

Bacı Deyirdim

Əbasət Pürhüseyn

Mənim qız yoldaşım ölə bilmədi,
Qızların hamısını bacı çağırdım.
Bir bə bir ayrılıb özaqlaşdılar,
Bəlkə də onların ürəyin qırdım.

Mən elə şeyləri öyrənməmişdim,
Mənə göz vurdular mən vuranmadım.
Axı bacım mənə göz vurmamışdı,
Önların gözünün sözün qanmadım.

Günahsız, günahlar içinə düşdüm,
Birisi gic dedi, birisi axmaq.
Mən elə dünyaya yaranmamışdım,
Yalnız yerim oldu qaranlıq otaq.

Bir gün anamıda bacı səslədim,
Anam üzülmədi, anam kəsəmədi.
Anam fərqlidi bacılarımdan,
Anam, analığın məndən kəsəmədi.

Mən elə yazığam, elə yazığam,
Sevdiyim qızada bacı deyirdim,
Onu sevə, sevə özüm bilmə dən,
Onun ürəyində öyünürdüm

باجی دئییردیم

اباسط پورحسن

منیم قیز یولداشییم اؤلا بیلمه دی،
قیزلارین هامیسیین باجی چاغیردیم.
بیر به بیر آیریلیب اؤزاقلاشدیلار،
بلکه ده اونلارین اوریین قیردیم.

من ائله شئی لری اؤیره نمه میشدیم،
منه گۆز ووردولار من وورانمادییم.
آخی باجیم منه گۆز وورمامیشدی،
اؤنلارین گۆزونون سۆزون قانمادییم.

گناهسیز، گناهلار ایچینه دوشدوم،
بیرسی گیج دئدی، بیرسی آخماق.
من ائله دونیا یا یارانمامیشدیم،
یالئیز یئریم اؤلدو قارانلیق اوتا.

بیرگون آنامی دا باجی سسله دیم،
آنم اوزولمه دی، آنم کوسمه دی.
آنم فرقیلیدی باجیلاریمدان،
آنم، آنالغین مندن کسمه دی.

من ائله یازیغام، ائله یازیغام،
سئودییم قیزا دا باجی دئییردیم،
اونو سئوه، سئوه اؤزوم بیلمه دن،
اونون اوریینده اوینیردیم

Ağla Dünyamı

Günəş Qarabağlı

Ağrıdan imdad yox, acıdan aman,
Ruhun kədərindən əzab çəkər can,
Ürək çəkə bilmir, sıxılır yaman,
Ağla qonur gözlər, ağla dünyamı...

Sönübdü könlümün sevda çırağı,
Xəzana bürünüb lələli dağı,
Qara buludundan qara dərd yağır,
Ağla qonur gözlər, ağla dünyamı...

Qəlbimi ayrılıq ruhu tanıdı,
Bilmirəm, bəlkə də ömrün sonudu,
Libası həsrətdi, hicran donudu,
Ağla qonur gözlər, ağla dünyamı...

Zamanla yarası qaysaq bağlamır,
Kimsə şərik çıxıb dərdin ağlamır,
Yetmədi vüsala, almadı kamı,
Ağla qonur gözlər, ağla dünyamı...

Elə bil taleyim bənd imiş himə,
Kədər notlarıyla köklənir simə,
Günəşi zülmətə məhkum eləmə,
Ağla qonur gözlər, ağla dünyamı...

آغلا دونیامی

گونش قاراباغلی

آغریدان ایمداد یوخ، آجیدان آمان،
روحون کدریندن عذاب چکیر جان،
اورک چکه بیلیمیر، سیخیلیر یامان،
آغلا قونور گۆزلر، آغلا دونیامی...

سۆنوبدو کۆنلومون سؤدا چیراغی،
خزانا بورونوب لالەلی داغی،
قارا بولدوندان قارا درد یاغیر،
آغلا قونور گۆزلر، آغلا دونیامی...

قلیبیمی آیریلیق روحو تانیدی،
ییلیمیرم، بلکه ده عۆمرون سونودو،
لیباسی حسرتدی، هیجران دونودو،
آغلا قونور گۆزلر، آغلا دونیامی...

زامانلا یاراسی قایساق باغلامیر،
کیمسه شریک چیخیب دردین آغلامیر،
بیتمه دی وصالا، آلمادی کامی،
آغلا قونور گۆزلر، آغلا دونیامی...

ائله بیل طالعییم بند ایمیش هیمه،
کدر نوتلارییلا کؤکله نیر سیمه،
گونشی ظلمته محکوم ائله مه،
آغلا قونور گۆزلر، آغلا دونیامی...

Hər Səhər

Təbrizli Damla

Çarqatımı bağlayanda başıma,
Gözlərimə sən gülürsən hər səhər.
Qabağında dayanıram güzgünün,
Kipriyimə düzülürsən hər səhər.

Könlüm səni öz ətrinə bürünür,
Sevən ürək sənə sarı sürünür,
Dodağımda hələ adın görünür,
Sözlərimə süzülürsən hər səhər.

Sürmələnməmiş gözüme çən olursan,
Hərdən uzaq hərdən vətən olursan,
Düşüncəmdə, fikrimdə sən olursan,
"Damla"dıqca üzülürsən hər səhər.

هر سحر

تبریزی (داملا)

چارقاتیمی باغلا یاندا باشیما،
گۆزلریمه سن گولورسن هر سحر،
قباغیندا دایانیرام گوزگونون،
کیپریییمه دوزولورسن هر سحر.

کونلوم سنی اوز عطرینه بورونور،
سئون اورک سنه ساری سورونور،
دوداغیمدا هله آدین گورونور،
سوزلریمه سوزولورسن هر سحر.

سورمه لنمیش گوزومه چن اولورسان،
هردن اوزاق هردن وطن اولورسان،
دوشونجمده، فیکریمده سن اولورسان،
(داملا) دیقجا اوزولورسن هر سحر.

Sanemim Sensin!

Sezayı Çiçek

Düşüm de peşine kaybolup gittim
Nihanım sen beni sevmedin mi hiç
Putgede olmuşsam sensin sanemim
Laleler bahçende açmadı mı hiç
Karardı gözlerim sükutta gönlüm
Bülbüller dalına konmadı mı hiç

Bu gece karanlık yıldızlar kayıp
Sen gülünce güneş tekrar doğarmış
Tebessümünü bile kuşlar bilecek
Kardelen yaprağın karda açarmış
Gönlüme baharı muştulayacak
Sığırcık kuşları ancak sana uçarmış
Göklere buluttan sevgin saçacak

Mihrabımsın diye yönelsem sana
Bir ömür durayım kıblegahında
Gülzarda bülbüller ismini anar
Ateşten ruhumda ateşler yanar

Nihansın görmezsin ben berzahtayım
Cemalin görünce kıyamet kopar
O zaman gözleri yıldırım çarpar
Yürekte umuda pencere açar

Masivadan geçip bezmine vardım
Kalpleri süsleyen o isme yârdım
Gecede gündüzde aşkını sardım
Bilmezsin güneşi ısıtan gizli bir hârdım
Ömrümce yüzümü kapına sürdüm...

صنمىم سن سن!

سزایی چیچک

دوشدوم ده پئشیننه غایب اولوب گئتدیم
نهانیم سن منی سئومدین می هیچ
بوتکده اولموشسام سنسین صنمىم
لاله لر باغچانده آچمادی می هیچ
قاراردی گؤزلریم سو کوتدا کؤنلوم
بولبوللر دالینا قونمادی می هیچ

بو گنجه قارانلیق اولدوزلار غایب
سن گولونجه گونش تکرار دوغارمیش
تبسسومونو ییله قوشلار ییله جک
قاردلن یاپراغین قاردا آچارمیش
کؤنلومه باهاری موشتولایاجاق
سیغیر جیق قوشلاری آنجاق سانا اوچارمیش
گؤیلره بولوتدان سئوگین ساچاجاق

محرايىمسان دئییه یؤنلسم سانا
بیر عؤمور دوراییم قیيله گاهیندا
گولزاردا بولبوللر ایسمینی آنا
آتشدن روحومدا آتشلر یانا

نهانسان گؤرمسن من برزخده ییم
جمالین گؤرونجه قیامت قوپار
او زامان گؤزلری ایلدریم چارپار
بورکدن اومودا پنجره آچار

ماسیوادان کنچپ بزمینه واردیم
قلبلری سوسله یین او ایسمه یاردیم
گنجه ده گوندوزده عشقینی ساردیم
بیلرسن گونشی ایسیدن کیزلی بیر حاردیم
عومرومجه اوزومو قاپینا سوردوم ...

Yoxularımdan

Səxavət İzzəti

Bilməm nə tapacaqsan,
Uçuq yuxularımdan.
Məndən çıxdığın kimi,
Gəl çıx yuxularımdan.
Gəl çıx yoxularımdan.

Yox dedin əzizliyə,
Mən oynatdın bizliyə,
Çıxanmazsan düzəliyə,
Buruq yuxularımdan.
Gəl çıx yoxularımdan.

Gah gözünü silirəm,
Gahdan sənə gülürəm,
Əhvalımı bilirəm,
Sıx - sıx yuxularımdan.
Gəl çıx yuxularımdan.

İpi - sapı üzüldü,
Dərvazası çözüldü,
Bu gecə də pozuldu,
Qoruq yuxularımdan.
Gəl çıx yuxularımdan.

Artıq yuxu oluram,
Yuxulara doluram,
Sonsuz ləzzət alıram,
Qırıq yuxularımdan.
Dilim tutular desəm-
Gəl çıx yoxularımdan.

یوخولاریمدان

سَخاوَت عَزَّتِی

بیلیم نه تاپاجاقسان،
اوچوق یوخولاریمدان.
مندن چیخدیغین کیمی،
گل چیخ یوخولاریمدان.
گل چیخ یوخولاریمدان.

یوخ دندین عزیزلیکه،
من اویناتدین ییزلیکه،
چیخانمازسان دوزلوکه،
بوروق یوخولاریمدان.
گل چیخ یوخولاریمدان.

گاه گؤزونو سیلیرم،
گاهدان سنه گولورم،
احوالینی بیلیرم،
سیخ - سیخ یوخولاریمدان.
گل چیخ یوخولاریمدان.

ایپی - سایی اوزولودو،
دروازه سی چؤزولودو،
بو گنجه ده پوزولودو،
فوروق یوخولاریمدان.
گل چیخ یوخولاریمدان.

آرتیق یوخو اولورام،
یوخولارا دولورام،
سونسوز لذت آلیرام،
قیریق یوخولاریمدان.
دیلیم توتولار دئسم -
گل چیخ یوخولاریمدان.

Bilməm Nəyəm

Mühəmməd İbrahim (məzun) Qaşqayı

Dilbər belə bizdən aparub aram,
Bilməm ke dil nədir? dil aram nədir?
Belə məst eşq olmuşam anlamam,
saqi nədir? şərab nədir? cam nədir?

Bilməm nəyəm, ya nə idim əzəldən?
Yanə ola suyam çıxam bu haldan?
Çəkib gətrdilər neçə məhəldən,
Heç bilmədim mətləb nə dir? kam nədir?

Mən gəlmədim naqıl olam yavə gü!
Mən gəlmişəm təşxis verəm mu bə mu,
Ta can varum dost koyunda çəkəm hu!
Deyəm dirlik nədir? nəng ü nam nədir?

Mən gəldim göyərdəm gülzar-i eşqi,
Gəlmədim bağlayam bazar-i eşqi!
Deyin o ki edər inəkar-i eşqi!
Pəs bizi coşduran zir və bəm nədir?

Mən gəlmədim bu dünyaya əv edəm,
Ədəmnən gəlmişəm olasum ədəm,
Məst gəlmişəm, məst olasum, məst gedəm,
Ta bilməyəm şərbət nədir? səm nədir?

Mən gəlmədim mail olam hər güla (gülə)
Mən gəlmişəm bəlbl olam bir gola
Bağban bica hay və hüyaedər gəlğla
Bəlbl bilməz qəfəs nə dir? dam nə dir?

Mən gəlmədim qüssə yeyəm, qəm yeyəm,
Mən gəlmişəm həmi çalam həm deyəm,
Nadan dəgiləm qəm oxundan xəmə yeyəm,
Məzun deyər qüssə nədir? qəm nədir?

بيلمم نه ييم

محمد ابراهيم (مأذون) قشقایي

دلبر بئله بیزدن آپاروب آرام،
بيلمم که دل نه دير؟ دل آرام نه دير؟
بئله مست عشق اولموشام آنلامام،
ساقی نه دير؟ شراب نه دير؟ جام نه دير؟

بيلمم نه ييم، يا نه ايديم ازلدن؟
يانه اولاي سويام چيخام بو حال دان؟
چکيب گترديلر نچه محل دن،
هئچ بيلمم ديم مطلب نه دير؟ کام نه دير؟

من گلمه ديم ناقل اولام ياره گو!
من گلميشم تشخيص وئرم مو به مو،
تا جان واروم دوست کويوندا چکم هو!
دئيم ديرليک نه دير؟ ننگ و نام نه دير؟

من گلديم گؤيردم گلزار عشقي،
گلمه ديم باغلايام بازار عشقي!
دئيبن او کی اندر انکار عشقي!
پس بيزی جوشدوران زیر و بيم نه دير؟

من گلمه ديم بو دونيا يا او ائدم،
عدمنن گلميشم اولاسوم عدم،
مست گلميشم، مست اولاسوم، مست گندم،
تا بيلمم ييم شربت نه دير؟ سم نه دير؟

من گلمه ديم ماييل اولام هر گولا
من گلميشم بلبل اولام بير گولا
باغبان بيجا هاي و هويواندر غلغلا
بلبل بيلمز قفس نه دير؟ دام نه دير؟

من گلمه ديم غصه يئيم، غم يئيم،
من گلميشم همی چالام هم دئيم،
نادان دگيلم غم اوخوندان خم يئيم،
مأذون دير غصه نه دير؟ غم نه دير؟

Sarı Tel Gördüm

Nadir Fərhang Şorbaxurlu (Qəşqayı)

çıxdı dilbər qərşi gəldi bərabər,
buyu qəşəng, şux cəmalı mən gördüm.
otladı cəsədi canım sərəsər,
ta bəzənmiş xətti - xali mən gördüm.

göründü biləmə həriynən, pəri,
görəni eyləyir dinindən bəri,
vəqti kə açıldı behiştin dəri,
ay parası, sarı teli mən gördüm.

rəna qamət, ceyran gözü məstanə,
tiyri eşqi eddi məni nişanə,
yarrəb bu gün o əvini viranə,
sarı qız, incə beli mən gördüm.

dürr dəhanlı, ləblərinin gövhəri,
ağ baldırı qərə xalun cəvhəri,
iki limu bir ağacın səməri,
nadir deyər xub yemli mən gördüm.

ساری تئل گۆردۆم

نادر فرھنگ شورباخورلو (قشقای)

چیخدی دیلبر قرشی گلدی برابر،
بویو قشنگ، شوخ جمالی من گۆردۆم.
اوتلادی جسدی جانیم سراسر،
تا بز نمیش خطی - خالی من گۆردۆم.

گۆرۆندۆ بیلیمه حورینن، پری،
گۆرنی ائیله ییر دینیندن بری،
وقتی که آچیلدی بهیشتین دری،
آی پاراسی، ساری تئلی من گۆردۆم.

رەنا قامەت، جئیران گۆزۆ مستانە،
تیری عشقی ائددی منی نشانە،
یارب بو گون او آوینی ویرانە،
ساری قیز، اینجه بئلی من گۆردۆم.

دورر دهانلی، لبلرینین گورهری،
آغ بالدری قره خالون جوهری،
ایکی لیمو بیر آغاجین ثمری،
نادر دئیر خوب ینملی من گۆردۆم.

Gələn Yar

Qasim Qaşqayı

Hey ağalar günahkaram günahkar,
Haçan dedim hər cayıdır gələn yar.
Buyur cəladların vursun buynumu!
Haçan dedim qolluğunda yalan yar.

Nə istərn gedəm alam bazardan,
Şum rəqiblər qurtulmasın azardan,
Kimi gördün bizi saldın nəzərdən,
Düşməninən şad oynayan gülən yar.

Həna qoyam ayağına, dəstinə,
Görsədəydim düşməninə, dostuna,
Naşı təbib gəlmə yaram üstünə,
Qoy ta gəlsin bizi dərdə salan yar.

Qasım deyər nə gəzirən bu bağda,
Qərə tellər çin - çin edib buxaqda,
Mən gördüğüm gül qalمامış bu bağda,
Haçan düşdü bağınıza talan yar.

گلن یار

قاسم (قشقای)

هئی آغالار گوناھکارام گوناھکار،
هاچان دئدییم هر جای دیر گلن یار.
بویور جالادلارین وورسون بوینومو!
هاچان دئدییم قوللوغوندا یالان یار.

نه ایسترنک گندم آلام بازاردان،
شوم رقیبلر قورتولماسین آزاردان،
کیمی گۆردۆنگ ییزی سالدین نظردن،
دۆشمینین شاد اونایان گولن یار.

حنا قویام آیاغینا، دستینە،
گۆرسه دیدیم دۆشمینینە، دوستونا،
ناشی طیبب گلمه یارام اوستونه،
قوی تا گلسین ییزی درده سالان یار.

قاسیم دئیر نه گزیرنگ بو باغدا،
قره تئلر چین - چین ائدیپ بوخاقدا،
من گۆردۆگۆم گول قالمامیش بو باغدا،
هاچان دۆشدۆ باغینیزا تالان یار.

Qaşqayılar

Səxavət İzzəti

Bugün iranin bir çox əyalətində (rayon) yaşayan Qaşqayı eli hal hazırda iranin ən böyük köçəri eli dir. Qaşqayı adına görə çoxlu baxışlar irəli sürüldü ki hansı həqiqətə yaxındır tarix uzmanları deyə bilərlər, ən qədim nəzəri (farsnaməyi nasiri) adlı tarix kitabının yazarı mırzə həsən hüseyini fəsayı yazır :(anatuludan əraqı əcəmə) iranin cənub və cənub şərqinə (qaçdıqları üçün onlara qaç qayı demişlər sonra bu deyim ağızlarda dəyişib Qaşqayı olmuş .bunun nə qədər düz olub olmamasını üstə yazdığımız kimi tarixçilər aydınlatmalıdırlar ancaq istər qaç qayı olsun, istər Qaşqayı bu elin oğuz ellərindən olan və osmanlı imperaturunu quran qayı elindən gəlməsi həqiqətə yaxındır. Qaşqayı elində bir bayatı nin dildən dilə gəzməsi onların Azərbaycana və təbrizə ana vətən(ölkə) deyər dayandıqları vardır:

Bu yol gedər təbrizə

Qanadı rizə - rizə

Xuda bir yol ver bizə

Biz gedək ölkəmizə

Qaşqaylar Azərbaycan dilinin Qaşqay ləhcəsində danışirlar. bu ləhcə Azərbaycan dilinə çox yaxın ləhcədir. bəzi Qaşqayların dilləri farsların arasında yaşadıklarına görə fars dilinin təsirinə məruz qalıb. bəziləri isə ana dilində təhsil almaqdan məhrum olduqlarına görə məcburən fars dilini öyrənib və bu dildə danışirlar.

Qaşqaylar Azərbaycan türkcə sının Qaşqay şivəsində danışirlar. ana dildə təhsil almadıqları üçün dilləri gəlişmədən geri qalıb və elmi bir yazı və ortografı olmadıqından nəşr olan kitabları Azərbaycanlıların bəziləri tərəfindən çətin oxunur. Sevindirici hal burasıdır ki son vaxtlar dil və ədəbiyyatları üçün bir teydad gözəl işlər görüldü ki o cümlədən Qaşqayı sözlüğü və Qaşqayı yazı qaydaları və qırəmeri kimi kitabları ad çəkmək olar. Qaşqaylarda çəşidli və özərlinə özəl olan əl işləri vardır o cümlədən gəbə ,kilim, cecim ,çanta, secim ,örkən və çiç toxuma kimi əl işlərinə işarə etmək olar. maraqlı burasıdır ki bu əl işlərində işlənen rəsmlərin çoxu qədim türk tamğaları və rəsmlərini xatırladır. bəzən göy türk əlfbasını ifadə edər qədər bənzərlik gözə çarpır. Qaşqaylar geyimlərinə dəyər verən insanlardırlar xanımları türk xalqlarında milli qadın geyimi olan bir növ şəltə ki gözəl rənglərlə süslənir geyərlər başlarına Azərbaycan elatlarında olan çalmanı xatırladan bir növ şal bağlarlar. istər qadınlar və istər erkəklər rəsmi mərasimlərdə (tüy, yas...) milli geyimlərin geyərlər. Qaşqayların zəngin el ədəbiyyatları vardır bu ədəbiyyatın bir bölümü türk və Azərbaycan xalq ədəbiyyatında olan Koroğlu, Əslilə Kərəm, Qərib Şahsənəm kimi dastanlardır ki zamanla Qaşqayı vətənləri də yaranıbdır. Qaşqayı ədəbiyyatı Azərbaycan ədəbiyyatı ilə eyni də deməsək çox yaxın bir ədəbiyyatdır. milli türk şeir qalibi olan «quşma» və «gəraylı» (varsəğı) şeir qalıbları Qaşqayı şerinin başda duran şeir ölçüləri dirlər.musiqi təsnifləri çoxunluqla bayatılardan yaranıbdır.

Azərbaycan və savə həmədən el şairləri və aşığılarının şeirləri Qaşqayı elində çox yayılmış o cümlədən xəstə qasım. tilim xan bəzən bu qəbil şair və aşığıların şeirlərində dişiklik yaratmaqla haman şairlərdən Qaşqayı hüviyyətli şairlərdə yaradıblar bu iş xəstə qasımın şeirlərində daha çox yerin alib belə ki qasım adlı bir Qaşqayı el şairi tanınıb türkmənlərdə qaraca oğlan olan kimi bu üzdən xəstə qasım Qaşqaylarda bir el şairi kimi oxunur. Burda bir şeiridə verildi.

Qaşqayı şairlərinin şeirləri çəşidli nədənlərə bağlı olaraq o cümlədən yazıya alınmadan çoxunluqla aradan gedibdir. bir neçə şairi çıxanda çoxlu şairlərdən dörd beş şeirdən çox şeir qalmayb. Qaşqayı ədəbiyyatının ən başda duran və milli şairi olan “Mırza Əbrahim Mazun” dur. mazun yaxşı eytim almış və ərəb fars dilini yetərincə öyrənmiş bir zətdir. o elxanlar təşkilatında vəzifələr yapmış və el içində hörmət və ehtirama layq bir insan olmuşdur. “Mazun”vun şeirlərinin hamısıda olmasa bir qədər ələ gəlmiş və basilib yayılmışdır. Yusif Xosrov Qaşqayı elinin bir başqa adlım şairidir. onun şeirləri Qaşqayı elinin nəci və odlulovlu eşq və məhəbbət dünyasını hər kəsə tanıtdırır .əgər Mölənanın Şəms Təbrizisi var, Molla Cumanın İsmi Pünhanı Yusif Xosrovunda “Sultanı” vardı və hər bir şerində aşiq (Yusif Xosrov - (Məşuqun (Sultan) adı birlikdə gedir. Çağımızdada Qaşqayı el ədəbiyyatında qələm çalan şair və yazıçılar vardır.

Son illər bir tədad şeir kitablarıda yayılıbdır. Çağdaşlardanda bir neçə şeir burda verdik verilən şeirlərin fəqət imlasını bu gün Azərbaycanda olan imla qaydasıyla verdik. iyirmi səkkiz il qabaq basılan “Qaşqayı el nəğmələri” adlı kətabda əlli şairin şeri və biyografi verilibdir kitab nozər danışvər tərəfindən hazırlanıbdır. Otuz iki il qabaq mərhum şəhbaz şəhbazının uzun illər zəhmətinin nəticəsi olan “Qaşqayı şeri” kətabı nəşr olub. Deyilən müddət uzununu bu kitab mənim həmişə əl kitabım olubdur kətab çoxunluqla Məzun və Yusif Xosrov şerinə yer verib və bir tədad başqa şairlərində şeirləri kətaba salınıbdır. Xosrov bəg Qərəqanlu, ustad Məhəmməd İbrahim, Qül Oruc, Hüseyinəlibəg Bəyat, Nemətullah bəg Rəhimi, Əli Şaylu, Hac Məsihhan Qərəçaylu, Həmrəh, Koroğlu...

قشقای لر

سخاوت عزتی

بو گون ایرانین بیر چوخ ایالتینده (رایون) یاشایان قاشقای ائلی حال حاضریدا ایرانین ان بویوک کۆچری ائلی دیر. قاشقای آدینا گۆره چوخلو باخیشلار ایرلی سورولوبدور کی هانسی حقیقته باخیندیر تاریخ اوزمانلاری دئییلر. ان قدیم نظری (فارسنامه ناصری) آدلی تاریخ کتابی نین بازاری میرزا حسن حسین فسانی یازیر «آناطولودان عراق عجمه (ایرانین جنوب و جنوب غربینه) قاجدیقلاری اوچون اولارلا قاج قایی دئمیشلر سونرا بو دئییم آغیزلاردا دگیشب قاشقای اولموش». بونون نه قدر دوز اولوب اولماسینی اوسته یازدیغیمیز کیمی تاریخچیلر آیدینلاتمالیدیرلار آنجاق ایستر قاج قایی اولسون، ایستر قاشقای بو ائلین اوغوز ائلریندن اولان و عثمانلی امپراطورونو قوران «قایی» ائلیندن گلمه سی حقیقته باخیندیر.

قاشقای ائلینده بیر بایاتی نین دیل دن دیله گزمه سی اونلارین آذربایجانا و تبریزه آنا وطن (اؤلکه) دئییه دایاندىقلاری واردیر. بو یول گئدر تبریزه قانادی ریزه - ریزه خدا بیر یول وئر ییزه بیز گئدک اؤلکه میزه

قاشقایلار آذربایجان دیلی نین قاشقای لهجه سینده دانیشیرلار. بو لهجه آذربایجان دیلینه چوخ باخین لهجه دیر. بعضی قاشقایلارین دیللی فارسلا رین آراسیندا یاشادیقلارینا گۆره فارس دیلی نین تاثیرینه معروض قالیب. بعضیلری ایسه آنا دیلینده تحصیل آلماقدان محروم اولدوقلارینا گۆره مجبوراً فارس دیلینی اؤیره نیب و بو دیلده دانیشیرلار.

قاشقایلار آذربایجان تورکجه سینین قاشقای شیوه سینده دانیشیرلار. آنا دیلده تحصیل آلمادیقلاری اوچون دیللی گلیشمه دن گئری قالیب و علمی بیر یازی و اورتوگرافی اولمادیغیندان نشر اولان کیتابلاری آذربایجانلیلارین بعضی لری طرفیندن چتین اوخونور. سؤبندیرجی بوراسی دیر کی سون واختلار دیل و ادبیاتلاری اوچون بیر تعداد گۆزل ایشلر گۆرولوبدور او جمله دن قاشقای سۆزلوگو و قاشقای یازی قایدالاری و گرامری کیمی کیتابلاری آد چکمک اولار.

قاشقایلاردا چشیدلی و اؤزلینه اؤزل اولان ال ایشلری واردیر او جمله دن گبه، کیلیم، جنجیم، چانتا، سنجیم، اؤرکن و چیق توخوما کیمی ال ایشلرینه ایشاره ائتمک اولار. مراقلی بوراسی دیر کی بو ال ایشلرینده ایشلنن رسیملرین چوخو قدیم تورک نامغالاری و رسیملرینی خاطرلادیر. بعضا گۆی تورک الفباسینی ایفاده ائدر قدر بنزریک گۆزه چاریر.

قاشقایلار گئیملرینه ده دیر وئرن انسانلاردیرلار خانیملاری تورک خالقلاریندا میلی قادین گئیمی اولان بیر نوع شلته کی گۆزل رنگلرله سوسلنیر گئیرلو باشلارینا آذربایجان ائلاتلاریندا اولان چالمانی خاطرلادان بیر نوع چالما چالارلار. ایستر قادینلار و ایستر ارککلر رسمی مراسیملرده (توی، یاس...) میلی گئیملرین گئیرلر.

قاشقایلارین زنگین ائل ادبیاتلاری واردی بو ادبیاتین بیر بؤلومو تورک و آذربایجان خالق ادبیاتیندا اولان کؤراوغلو، اصلی ایله کرم، غریب شاه صنم کیمی داستانلاردیر کی زامانلا قاشقای واترانیلاری دا یارانیبیر.

قاشقای ادبیاتی آذربایجان ادبیاتی ایله عینی ده دئمه سک چوخ باخین بیر ادبیات دیر. میلی تورک شعر قالیبی اولان «قوشما» و «گرایی» (وارساغی) شعر قالیبلری قاشقای شعرینین باشدا دوران شعر اؤلچولری دیرلر. موسیقی تصنیفلری چوخونلوقلا بایاتیلاردان یارانیبیر.

آذربایجان و ساوه همدان ائل شاعرلری و عاشیقلا رینین شعرلری قاشقای ائلینده چوخ یایلمیش او جمله دن خسته قاسیم، تیلیم خان بعضا بو قبیل شاعر و عاشیقلا رین شعرلرینده دییشیکلیک یاراتماقلا هامان شاعرلر دن قاشقای هویتلی شاعرلرده یارادیلار بو ایش خسته قاسیم ین شعرلرینده داها چوخ یئرین آلیب بئله کی قاسیم آدلی بیر قاشقای ائل شاعری تانیب تورکمنلرده قاراجا اوغلان اولان کیمی بو اوزدن خسته قاسیم قاشقایلاردا بیر ائل شاعری کیمی اوخونور. بوردا بیر شعرده وئریلدی.

قاشقای شاعرلرینین شعرلری چشیدلی ندلره باغلی اولاراق او جمله دن یازیا آلینمادان چوخونلوقلا آرادان گئدیبدیر. بیر نچه شاعری چیخاندا چوخلو شاعرلر دن دؤرد بئش شعر دن چوخ شعر قالماپ.

قاشقای ادبیاتی نین ان باشدا دوران و میلی شاعری اولان «میرزا ابراهیم ماذون» دور. ماذون یاخشی ائیتیم آلمیش و عرب فارس دیلینی یترتیرجه اؤیرنمیش بیر ذات دیر. او ائلخانلار تشکیلاتیندا وظیفه لر یامیش و ائل ایچینده حورمت و احترام لایق بیر انسان اولموشدور. «ماذون» ون شعرلرینین هامیسیدا اولماسا بیر قدری اله کلیمیش و باسیلیب یایلمیشدیر.

یوسف خسرو قاشقای ائلینین بیر باشقا آدلیم شاعری دیر. اونون شعرلری قاشقای ائلینین نجیب و اودلو آلولو عشق و محبت دونیاسینی هر کسه تانیبیر. اگر مولانانین شمس تبریزی سی وار، مولاجومانین ایسمی پونهانی یوسف خسروندا «سلطانی» واردی و هر بیر شعرینده عاشیق (یوسف خسرو) - معشوقون (سلطان) آدی بیرلیکده گئدیر.

چاغیمیزدادا قاشقای ائل ادبیاتیندا قلم چالان شاعر و یازیچیلار واردیر. سون ایللر بیر تعداد شعر کیتابلاریدا یایلیبیر. چاغداشلارداندا بیر نچه شعر بوردا وئردیک وئرلین شعرلرین فقط املاسینی بو گون آذربایجاندا اولان املا قایداسیلا وئردیک. ایگیرمی سکیز ایل قاباق باسیلان قشقای ائل نغمه لری آدلی کتابدا اللی شاعرین شعر ی و یوگرافی سی وئرلیبیر کتاب نوذر دانشور طرفیندن حاضرلانیبیر. اوتوز ایک ایل قاباق مرحوم شهباز شهبازنین اوزون ایللر زحمتینین نتیجه سی اولان قشقای شعر کی کتابی نشر اولوب. دئییلن مدت اوزونو بو کتاب منیم همیشه ال کتابیم اولوب کتاب چوخونلوقلا ماذون و یوسف خسرو شعرینه یئر وئرپ و بیر تعداد باشقا شاعرلرینده شعرلری کتابا سالینیبیر. خسرو بگ قره قانلو، استاد محمد ابراهیم، غول اوروج، حسینعلی بگ ییات، نعمت اله بگ رحیمی، علی شایلو، حاج مسیح خان قره چایلو، همراه، کور اوغلو.

Deməzdi

Nuzər Rzayı Rəhimi Qaşqayı

Olmasaydı eşq əzəldən vüçüddə,
Heç kim dinib heç kim canan deməzdi.
Oları ki gecə gündüz sücüddə,
Eşq əlindən aman- aman deməzdi.

Hafiz urəgindən getməzdi qərar,
Çılxa sözü qalmazıydı yadıgar,
Qınəməzdi adı bəlli şəhriyar,
Şair olub şeir ürfan deməzdi.

Olmazdı ayrılıq, bulunmazdı qəm,
Aluşub yanmazd əslinən kərəm,
Dastan olmazdı ğərib şah sənəm,
Yusif xosrev bu qad sultan deməzdi.

Səslənməzdi bülbul heç gülüstandan,
Şirin köçməziydi ərmenistandan,
Leyili yazmazıdı xətdəbistandan
Məcnun dağ ü düzə məkan deməzdi.

Züleyxa edəməzdi xəlvət otağı,
Gözəl yusif olmazıdı dustağı
Fərhad un edəmzdi daşı, torpağı
Başı yar yoluna qurban deməzdi.

Biri aşiq olur şeyda gözələ,
Biri qarun kim aşiq qızıla,
Nozər göngül verəməseydi boz elə
Yaylaqdan qışlaqdan yoldan deməzdi.

دئمزدی

نوذر رضایی رحیمی (قاشقایی)

اولماسایدی عشق ازلدن وجوددا،
هئچ کیم دینیب هئچ کیم جانان دئمزدی.
اولاری کی گنجہ گوندوز سوجوددا،
عشق الیندن آمان- آمان دئمزدی.

حافظ اوره گیندن گنتمه زدی قرار،
چیلخا سؤزی قالمازیدی یادگار،
قینه مزدی آدی بللی شهریار،
شاعر اولوب شعر عرفان دئمزدی.

اولمازدی آیریلیق، بولونمازدی غم،
آلوشوب یا نمازدی اصلینن کرم،
داستان اولمازدی غریب شاه صنم،
یوسف خسرو بوقاد سولطان دئمزدی.

سسلنمزدی بولبول هئچ گلستاندان،
شیرین کؤچمزیدی ارمنستاندان،
لیلی یازمازیدی خط دبستاندان
مجنون داغ و دوزه مکان دئمزدی.

زلیخا اندمزیدی خلوت اوتاغی،
گؤزل یوسف اولمازیدی دوستاغی
فرهاد اون اندمزدی داشی، تورپاغی
باشی یار یولونا قوربان دئمزدی.

بیری عاشیق اولور شیدا گؤزه له،
بیری قارون کیم عاشیق قیزیلا،
نوذر گؤنگول وئرمه سیدی بوز ائله
ییلاقدان قیشلاقدان یولدان دئمزدی.

Sultan Əbəs Demə

Yusif Xosrov Qaşqayı

sultan əbəs demə ömr gəldi gəçdi,
hənuş şəhla gözin xumarı çoxdur.
sənən bu dünyada irəm behişt,
hənuş aşıqlərin tumarı çoxdur.

hənuş kamandadır tiri müjganın,
hənuş xumarı var çəşəmi məstanın,
hənuş şəbnəm varı tər gülüstanın,
hənuş gül qoynunun gəlzarı çoxdur.

hənuş bənəfşədir ağ sənən xali,
hənuş şəhd dadır dodağın balı,
hənuş rüşdi çoxdur qəddin nəhalı,
hənuş bu nəhalın bəharı çoxdur.

inanma bir tükün dünyaya satam,
ta diryəm gərəg mührəmi atam,
mən ataram ya uduzam ya odam,
hənuş bu şətrəncin qumarı çoxdur.

qorxu yoxum sultanından xanından!
əlimi çəkməyəm yar damanından,
binəva yusif xosrov qanından,
hənuş ağ əllrin nigarı çoxdur.

سلطان عبث دئمە

یوسف خسرو (قشقای)

سلطان عبث دئمە عومر گلدی گچدی،
هنوز شهلا گۆزینگ خوماری چوخدور.
سنن بو دونیادا ارم بهشتی،
هنوز عاشق لرینگ توماری چوخدور.

هنوز کماندادیر تیر موژگانینگ،
هنوز خماری وار چشم مستانینگ،
هنوز شبنم واری تر گولستانینگ،
هنوز گول قوینونونک گلزاری چوخدور.

هنوز بنفشه دیر آغ سیننگ خالی،
هنوز شهد دادیر دوداغینگ بالی،
هنوز رشدی چوخدور قددینگ نهالی،
هنوز بو نهالینگ بهاری چوخدور.

اینانما بیر تیکینگ دونیا یا ساتام،
تا دیری یم گرگ مهره می آتام،
من آتارام یا اودوزام یا اودام،
هنوز بو شطرنجینگ قوماری چوخدور.

قورخی یوخوم سلطانیدان خانیدان!
ایمی چکمه رم یار دامانیدان،
بینوا یوسف خسرو قانیدان،
هنوز آغ اللرینگ نگاری چوخدور.

Oynama Yarım Oynama

Ərslan Mirzayı Qaşqayı

Zar urəgim qana dönər,
Oynama yarım oynama.
Əcəl gələr cana dönər,
Oynama yarım oynama.

Başında sarı yağığın,
Buynında zər asmalığın,
Xətər dədir qız sağlığın,
oynama yarım oynama.

İrağam bilməm sözünü,
Məndən tovlama gözünü,
Naməhrəm görər uzununu,
Oynama yarım oynama.

اویناما یاریم اویناما

ارسلان میرزایی (قشقای)

زار اوره گیم قانا دؤنر،
اویناما یاریم اویناما.
اجل گلر جانا دؤنر،
اویناما یاریم اویناما.

باشینگدا ساری یاغلیغینگ،
بوینینگدا زر آسمالیغینگ،
خطر ده دیر قیز ساغلیغینگ،
اویناما یاریم اویناما.

ایراغام بیلیم سۆزونگو،
مندن توولاما گۆزونگو،
نامحرم گۆرر اوزونگو،
اویناما یاریم اویناما.

Heç Fariğ Olmadım

Mingbaşı Qəhrəman Mingi Qaşqayı

hey ağalar heç olmadı firqətdən,
fariğ olam bir damağım çağ ola.
çəkəm gecə- gündüz ah ü həsrətdən,
bilməzdik yar məndən bi damağ ola.

göz üzə bilmirəm yar gözən yerdən,
necə eyləyim belə höküm təqdirdən,
kim deyərdi bu tezlikdə bir - birdən,
düşək ayrı yardan, yol uzağ ola.

gəl ey gözəl qoynu cənnət bağ gözəl,
vurdun ürəyimə yüz min dağ gözəl,
deyilər bu dünyada çoxdur ağ gözəl,
heç inanmam öz yarımından ağ ola.

salmış məni dərdə ala gözüñ yar,
şirin kəlamların, şirin sözün yar,
deyər mingi əlacı yox özün yar,
gəl ol təbib bəlkə yaram sağ ola.

ههچ فاریغ اولمادیغم و محنت دن

منگباشی قهرمان منگی (قاشقای)

هئی آغالار ههچ اولمادی فرقت دن،
فاریغ اولام بیر داماغیم چاغ اولو.
چکم گنجه - گوندوز آه و حسرت دن،
بیلمز دیک یار مندن بی دماغ اولو.

گۆز اوزه بیلرم یار گزن یتردن،
ننجه ایله ییم بئله حؤکوم تقدیردن،
کیم دئیردی بو تنزلیک ده بیر - بیردن،
دوشک آیری یاردان، یول اوزاغ اولو.

گل ائی گۆزل قوینو جنت باغ گۆزل،
ووردون اوریمه یوز مین داغ گۆزل،
دئیلر بو دونیادا چوخدور آغ گۆزل،
ههچ اینانمام اؤز یاریمدان آغ اولو.

سالمیش منی درده آلا گۆزون یار،
شیرین کلاملارینگ، شیرین سۆزونگ یار،
دئیر منگی علاجی یوخ اؤزون یار،
گل اول طبیب بلکه یارام ساغ اولو.

Gül Ağlar

Rəhim Big Qənbər Qaşqayı

Hey ağalar bad xəzan əlindən,
Bağban ağlar, bülbül ağlar, gül ağlar,
Çərxi dönmüş ruzigarın əlindən,
Ağa ağlar, nökr ağlar, qul ağlar.

Bizə qərə oldu bu günü maaş!
Gözlərimdən gedər bi ixtiyar yaş!
Uşdu göldən getdi sona, yaşıl baş,
Çəşmə ağlar, çəmən ağlar, çöl ağlar.

Hay ağalar yarsız gözə bilmənəm,
O gıran dərdinə dözə bilmənəm,
Siyah naməsini yaza bilmənəm,
Kağaz ağlar, qələm ağlar, əl ağlar.

Qənbər deyər elxaninin dilindən,
Bülbül kimi ayrı düşdü gülündən,
Uşdu getdi tuvar tərən əlindən,
Kəklik ağlar, turac ağlar, dal ağlar.

گول آغالار

رحیم بیگ قنبر (قاشقای)

هئی آغالار باد خزان الیندن،
باغبان آغالار، بولبول آغالار، گول آغالار،
چرخ دؤنموش روزگارینگ الیندن،
آغا آغالار، نوکر آغالار، قول آغالار.

بیزه قره اولدو بو گونو معاش!
گۆزلریمدن گندر بی اختیار یاش!
اوشدو گۆلدن گئتدی سونا، یاشیل باش،
چئشمه آغالار، چمن آغالار، چؤل آغالار.

های آغالار یارسیز دؤزه بیلمنم،
او گیران دردینه دؤزه بیلمنم،
سیاه نامه سیننی یازا بیلمنم،
کاغاذ آغالار، قلم آغالار، ال آغالار.

قنبر دئیر ائلخانی نین دیلیندن،
بولبول کیمی آیری دوشدو گولوندن،
اوشدو گئتدی تووار ترلان الیندن،
ککلیک آغالار، توراج آغالار، دال آغالار.

Kimi Suraqlamış Gedir

Firud Əjdəri Qaşqayı

Gözlərini varı zada,
Bu gün ki bağlamış gedir.
Bilmir ki qayğılar məni,
Bütün qucaqlamış gedir.

Günüm yamandı çox ...yaman,
Ürəgə saldı ox yaman!
Bəlkə xəbəri yox yaman,
Bağrımı daqlamış gedir.

Turmadı yarım görüşə,
Gözləri gözümə düşə,
Gedən kərəz bir öpüşə,
Məni qonaqlamış gedir.

Qatar gəlir...kaş gəlmə yə,
Bu görüşdük baş gəlmə yə,
Kaş gözümədən yaş gəlmə yə,
Ürəgim ağlamış gedir.

Gedər qəmə atar məni,
Ayrı yara satar məni,
Bilmir gedən qatar məni,
Burda ayaqlamış gedir.

کیمی سوراعلامیش گئدیر

فروود اژدري (قشقای)

گۆزلرینی واری زاد،
بو گون کی باغلامیش گئدیر.
بیلیمیر کی قایغی لار منی،
بوتون قوجاغلایمیش گئدیر.

گونوم یاماندى چوخ ... یامان،
اوره که سالدی اوخ یامان!
بلکه خبری یوخ یامان،
باغریمی داغلامیش گئدیر.

تورمادی یاریم گۆروشه،
گۆزلری گۆزومه دوشه،
گندن کرز بیر اؤپوشه،
منی قوناغلامیش گئدیر.

قاتار گلیر... کاش گلمه یه،
بو گۆروشدوک باش گلمه یه،
کاش گۆزومدن یاش گلمه یه،
اوره گیم آغلامیش گئدیر.

گنده ر غمه آتار منی،
آیری یارا ساتار منی،
بیلیمیر گندن قاتار منی،
بوردا آباغلامیش گئدیر.

Yandı Bəğrəm

Nemətullah Big Rəhimi Qaşqayı

Ay aqalar yandı bağrum,
Gözləri xumar əlindən.
Nazik bədən, əndamı gul,
Daş ürəkli yar əlindən.

Aparub dur, din imanum!
Kafər edər, müsəlmanum,
Mürüvət yox, içər qanum,
Aman bu xunxar ələndən.

Ləbin ənab, dişən inci,
Yolunda çox çəkdin rənci,
Cəmalun, padışah gənci,
Üstündə şahmar ələndən.

rəqib gəvirdüm, utandum
şəyrin canımdan usandum
nəmt ələ dir, yandum
nərgs əli xəmar ələndən

یاندى باغرم

نعمت اله بيگ رحيمي قشقای

های آقالات یاندى باغروم،
گۆزلری خمار الندن.
نازک بدن، اندامی گول،
داش اوره کلی یار الندن.

آپاروب دور، دین ایمانوم!
کافر ایدر، مسلمانوم،
مروت یوخ، ایچر قانوم،
آمان بوخونخوار الندن.

لیبنگ عناب، دیشنگ اینجی،
یولونگدا چوخ چکدم رنجی،
جمالونگ، پادشاه گنجی،
اوستونده شاهمار الندن.

رقیب گوردوم، اوتاندوم
شیرین جانمندان اوساندوم
نعمت اله دیر، یاندوم
نرگس لی خمار الندن

Yurdumun

Osman Haideroğlu
Irak – Telafer

Herşeyi güzeldir ana yurdumun,
Dahada olacak düşler şahidim.
Tutuşu ezeldir ana yurdumun,
Xışımlı ayvanım taşlar şahidim.

Asırdan asıra akmış bılağım,
Kurumak bilmemiş şahit yalağım,
Her yanımda yemyeşil yoktur tuzlağım,
Bağlarda Ötüşen kuşlar şahidim.

Her güzelde var bir eksik alamet,
Allaha maxsustur kamil kamalet,
Konağım kıymetli, sofram amaret,
Soğanlı Bulğurum aşlar şahidim.

Sümüklü çorbayla, şenlenir toyum,
Hem şenlenir, hemde boylanır boyum,
Aşkla, muhabbetle yoğrulmuş huyum,
Süratım yıkamam kaşlar şahidim.

Gariban halinden gayet bilirim,
Gah oxşarım, gahi yaşın silerim,
Dostla kaynaşırım, dostla gülerim,
Eğlencesi ağır kışlar şahidim.

Kanadım açıktır lakin uçamam,
Memleket azizdir çizip geçemem,
Musallattır duygu bana kaçamam,
Yanaklardan akan yaşlar şahidim.

Yazdığım övgüyle hikayem bitmez,
Bin bir satır yazsam yinede yetmez,
Haydaroğlun ana yurdu kin tutmaz,
Kalbi temiz olan xoşlar şahidim.

یوردومون

عثمان حیدر اوغلو
عراق – تلفعر

هر شئی گۆزلدیر آنا یوردومون،
داهادا اولاجاق دوشلر شاهیدیم.
توتوشو ازلدیر آنا یوردومون،
خیشیملی آیوانیم داشلار شاهیدیم.

عصیردن عصیره آخمیش بولاغیم،
قوروماق بیلمه میش شاهید یولاغیم،
هر یانیم یام یاشیل یوخدور دوزلاغیم،
باغلاردا اؤتوشن قوشلار شاهیدیم.

هر گۆزلده وار بیر اکسیک علامت،
الله! مخصوصدور کامیل کمال،
قوناغیم قییمتلی، سفرم عمارت،
سوغانلی بولغوروم آشلار شاهیدیم.

سوموکلو چوربا، شله نیر تویم،
هم شله نیر، همده بویانیر بویوم،
عشق له، محبتله یوغرولموش خویوم،
صورتیم ییخامام قاشلار شاهیدیم.

غاریبان حالیندن غایت بیلیریم،
گاه اوخشاریم، گاهی یاشین سیلیریم،
دوستلا قینا شیریم، دوستلا گولریم،
ایلنجه سی آغیر قیشلار شاهیدیم.

قانادیم آچیق دیر لاکین اوچامام،
مملکت آریز دیر چیزیب گنجه مم،
مسلط دیر دویغو مانا قچامام،
یاناقلاردان آخان یاشلار شاهیدیم.

یازدیغیم اوو گویله حیکایم بیتمز،
مین بیر سطر یازسام یننده بیتمز،
حیدر اوغلون آنا یوردو کین توتماز،
قلبی تمیز اولان خوشلار شاهیدیم.

Qarışqa Qadın

Arzu Göytürk

Mən bir az "dəlitəhər",
Mən "havalı" qadınam.
Tanımağa çalışma,
Müəmmalı qadınam...

Talesiz gəlinlərin,
Üzüyünə qaşam mən
Qızılı övlad olan,
Barmaqları boşam mən...

Körpəliyi çalınan,
Bir az uşaq qadınam.
"Bəxti kömürdən qara,
Üzü dümağ" qadınam...

Ruhumu isitməyə,
Alovam, odunam mən.
Yükü özündən ağır,
"Qarışqa qadınam" mən...

Bəxti yatan torpağı,
Qazıb, eşən qadınam.
Kişi yükü çəkməkdən,
"Kişiləşən" qadınam...

Mən bir az "dəlifason",
Mən "havalı" qadınam.
Tanımağa çalışma,
Müəmmalı qadınam...

قاریشقا قادین

آرزو گوی تورک

من بیر آز "دلی تهر"،
من "هاوالی" قادینام.
تانیمایا چالیشما،
معممالی قادینام...

طالعیز گلینلرین،
اوزویونه قاشام من.
قیزیلی اوولاد اولان،
بارماقلاری بوşam من...

کۆرپه لیگی چالینان،
بیر آز اوشاق قادینام.
"بختی کۆموردن قارا،
اوزو دوماغ" قادینام...

روحومو ایسیتمه یه،
آلووام، اودونام من.
یو کو اوزوندن آغیر،
"قاریشقا قادینام" من...

بختی یاتان تورپاگی،
قازیب، ائشن قادینام.
کیشی یو کو چکمکدن،
"کیشیله شن" قادینام...

من بیر آز "دلی فاسون"،
من "هاوالی" قادینام.
تانیمایا چالیشما،
معممالی قادینام...

Bədbəxtdir Ki, O İnsan

Nuranə Təbriz

Ürək ürək deyil ki,
Toparla qırığımı.
İki parça qalmışdı,
Sındırdın sınığımı.

Səsini duyan kimi
Üzümün güldüyünü...
Bədbəxtdir ki, o insan,
Görməz sevildiyini.

Açmıram gözlərimi,
Qəhərim boğur məni.
Alışqanam gecəyə,
Səhərim boğur məni.

Yol vermərəm hissimə,
Bir də qənim olasan...
Mənim nəyim olub ki,
Sən də mənim olasan?!...

Qınamıram heç səni,
İstəyim böyük oldu.
Bu məhəbbət canımda
Əbədi bir yük oldu.

Daha dözümlü qalmayıb
Təqət yoxdur dizimdə.
Son ümüdüm...son arzum...
Belə qaldı gözümdə.

Düşünmə ki, gedirəm...
Bunu bacarmaq çətin.
Sadəcə gəlməyəcəm...
Öldürsə də həsrətini!

بدبختدیر کی، او انسان

نورانه تبریز

اورک اورک دئیل کی،
توپارلا قیریغینی.
ایکی پارچا قالمیشدی،
سیندیردین سینیغینی.

سسینی دوین کیمی
اوزومون گولدویونو...
بدبختدیر کی، او انسان،
گورمز سئیلدیینی.

آچمیرام گؤزلریمی،
قهریم بوغور منی.
آلیشقانام گنجه به،
سحریم بوغور منی.

یول وئرمەرم حیسیسمه،
بیر ده غنیم اولاسان...
منیم نییم اولوب کی،
سن ده منیم اولاسان?!...

قینامیرام هنج سنی،
ایسته ییم بؤیوک اولدو.
بو محبت جانیمدا
ابدی بیر یوک اولدو.

داها دؤزوم قالماییب
طاقت یوخدور دیزیمده.
سون اومودوم...سون آرزوم...
بئله قالدی گؤزومده.

دوشونمه کی، گندیرم...
بونو باجارماق چتین.
سادهجه کلمه یه جم...
اؤلدورسه ده حسرتین!

Telafer Milleti

Zainal El-Han Bek oğlu
Irak – Telafer

Telafer milleti türkçe konuşan,
Ezelden diyeler türkmen yurduma.
Bağımız kalemiz büyük bir nişan,
Arifler ad koymuş aslan yurduma.

Kaçakaç şahitti işlerimize,
Gurbet tacı uyar başlarımıza,
Mevlam lezzet katmış aşlarımıza,
Bir lukması olur derman yurduma.

İğne sapsız olsa gömlek tikilmez,
Tikiş düzen olsa sapı sükülmez,
Maksadım bir olsak kollar bükülmez,
Paşa olabilmez düşman yurduma.

Aslı türkmen olan çıkmaz yolundan,
Ölünce insafı salmaz elinden,
Biçilse vaz geçmez şirin dilinden,
Yiğitise olur kalkan yurduma.

Zeynel bu sözleri yazmış millete,
Gurbet içerdedi bakmaz killete,
Çoğu vatan için getti rahmete,
Asıldı kesildi kurban yurduma.

تلغفر میللتی

زاینال ائلهان بک اوغلو
عراق – تلغفر

تلغفر میللتی تور کجه قونوشان،
ازلدن دئییلر تور کمن یوردوما.
باغیمیز قلامیز بؤیوک بیر نیشان،
عاریفلر آد قویמוש آصلان یوردوما.

قاچا-قاچ شاهیددی ایشلریمیزه،
غوربت تاجی اویار باشلاریمیزا،
مولام لذت قاتمیش آشلاریمیزا،
بیر لوقماسی اولور درمان یوردوما.

ایگنه ساپسز اولسا گؤملک تیکیمز،
تیکیش دوزن اولسا ساپی سؤکولمز،
مقصدیم بیر اولساق قوللار بوکولمز،
باشا اولایلمز دوشمان یوردوما.

اصلی تور کمن اولان چیخماز یولوندان،
اؤلونجه اینصافی سالماز الیندن،
بیچیلسه واز گئچمز شیرین دلبیندن،
ایگیت ایسه اولور قالخان یوردوما.

زینال بو سؤزلری یازمیش میللته،
غوربت ایچرده دی باخماز قیللته،
چوغو وطن ایچین گئتدی رحمته،
آسیلیدی کسیلدی قوربان یوردوما.

Payız Qonağı

Telnaz Təbrizli

Aman! qərib gəlrək, getdi bir payız qonağı,
Sazaqlı yellə sönükdürdü yoldakı çırağı.

Amansız əsdi bu şaxta və susdurub dilimi,
Küləklərin canına çəkdim ama bu əlimi.

Beş, altı damla gözümdən axıb yerə düşdü
O anda sənəmin üstündə ki turac uçdu.

Dinib, danışmadı dondu iki gözümdə gözü,
Dönüb buza dudağında deyilməmişdi sözü.

Və şaxtalıqda qaraldı gözümdə son diləgim,
Sustaldı, qol bağımı saxlayanmadı biləgim.

Üzüldü inciləri yollara çıraq oldu,
O töhfə verdigi qol bağ yerə saçın yüldü.

Bu beynim içrə gələn o gəlişlərin səsi di,
Damar qanımdakı titrək gülüşlərin səsi di.

Və bəli ah... neçə ildir o incini gəzrəm,
Başımda tel, tel ağarmış dəni sapa duzə rəm.

پاییز قوناغی

تئلناز تبریزی

آمان! قریب گلرک، گئتدی بیر پاییز قوناغی،
سازاقلی یئلله سؤنوکدودوردو یولداکی چیراغی.

آمانسیز اسدی بو شاختا و سوسدوروب دیلیمی،
کولکلرین جانینا چکدیم آما بو الیمی.

بئش، آلتی داملا گؤزومدن آخیب یتره دوشدو
او آندا سینه مین اوستونده کی توراج اوچدو.

دینیب، دانیشمادی دوندو ایکی گؤزومده گؤزو،
دؤنوب بوزا دوداغیندا دئییلمه میش دی سؤزو.

و شاختالیقدا قارالیدی گؤزومده سون دیلگیم،
سوستالیدی، قول باغیمی ساخلایانمادی بیلگیم.

اوزولدو اینجی لری یوللارا چیراق اولدو،
او تۇحفه وئردیگی قول باغ یتره ساجین یولدو.

بو بئینیم ایچره گلن او گلیشلرین سسی دی،
دامار قانیمداکی تیترک گولوشلرین سسی دی.

و بلی آه... نئچه ایلدیر او اینجی نی گزرم،
باشیمدا تئل، تئل آغارمیش دنی ساپا دوزه رم.

Bakı, Sevgilimə Yaxşı ...

Sərvər Kamranlı

Ana ol, balanda sevgilim olsun,
Əzizlə, qoy sevinc qəlbinə dolsun.
Küləyin saçına xəfifcə dalsın,
Sən də saçlarına örpək taxarsan,
Bakı, sevgilimə yaxşı baxarsan!

Darıxsan, yol çəkib gözləri dolsa,
Həsrətim gözümdən gülüşü alsın.
Fikri xəyalımın izində qalsa,
Dost olub dərdinə şərik çıxarsan,
Bakı, sevgilimə yaxşı baxarsan!

Günəşin istisi yandırarsa onu,
Geydirsən günəşə buludlar donun.
Görsən soyuq oldu, üşüyür canı,
Qəlbini qızdırıb, gün tək yaxarsan,
Bakı, sevgilimə yaxşı baxarsan!

باکی، سئوگیلیمه یاکشی باخارسان!

سرور کامرانلی

آنا اول، بالاندا سئوگیلیم اولسون،
عزیزلە، قوی سئوینج قلبینە دولسون.
کوله یین ساجینا خفیفجه دالسين،
سن ده ساچلارینا اؤرپک تاختارسان،
باکی، سئوگیلیمه یاکشی باخارسان!

داریخسان، یول چکیب گۆزلری دولسا،
حسرتیم گۆزوندن گولوشو آلسا.
فیکری خیالیمین ایزینده قالسا،
دوست اولوب دردینه شریک چیخارسان،
باکی، سئوگیلیمه یاکشی باخارسان!

گونشین ایستیزی یاندرسا اونو،
گنیدیر سین گونشه بولودلار دونون.
گۆرسن سویوق اولدو، اوشوبور جانی،
قلبینی قیزدیریب، گون تک یاختارسان،
باکی، سئوگیلیمه یاکشی باخارسان!

Zindandan məktub

Arif Buzovnalı

Bu qəmli məngənədən çıxmasam salamat əgər,
O həsrətim çəkənə çatmasın bu qarə xəbər,
Mənim də arzularım vardı, hamı oldu hədər,
Zəmanə fırtınasında gəməm batıb getdi,
“Bu can sənindi” deyənlər məni atıb getdi.

Bir ömrü xoş yaşamaqçün cahana gəlmişdim,
Onu səadətənin ilkin məkanı bilmişdim,
Heyif ki gec tanıdım, yoxsa çoxdan ölmüşdüm,
Ölərsəm indi, bir ünvana dağ çəkib gedərəm,
Vəfalı könlünə dərd üstə dərd əkib gedərəm.

Bu dörd divardə az çəkmədi bəlalı başım,
Zəmanənin başına düşdü tək mənimmi daşım?
Susuz xəyallar üçün qalmaqda gözümdə yaşım,
İçimdə gizlicə axdı, qürurdan ağlamadım,
Qucaqladım kədəri, amma diz qucaqlamadım.

Əzaba can toxuyub qəlbimin sapın sökdüm,
Nə cah-cəlalə əyildim, nə varə diz çökdüm,
Fəqət bir ülvə, zərif sevginin belin бүkdüm,
O həsrətə, mən isə öz qüruruma məhkum,
Canından ayrı düşüb can verən iki məzlum.

زینداندان مکتوب

عارف بوزوونالی

بو غملى مېگنەدن چىخماسام سلامت اگر،
او حسرتيم چكەنە چاتماسين بو قارە خبر،
منيم دە آرزولاريم واردى، هامى اولدو هدر،
زمانە فیر تیناسیندا گیمیم باتیب گئتدی،
“بو جان سنیندی” دئینلر منی آتیب گئتدی.

بیر عۆمرو خوش یاشاماقچون جاھانا گلیمیشدیم،
اونو سعادتين ایلکین مکانی ییلمیشدیم،
حنییف کی گنج تانیدیدیم، یوخسا چوخدان اؤلموشدوم،
اؤلرسم ایندی، بیر عونوانا داغ چکیب گندەرم،
وفالی کۆنلونه درد اوسته درد اکیب گندەرم.

بو دۆرد دیوارده آز چکمه دی بلالی باشیم،
زمانه نین باشینا دوشدو تک منیممی داشیم؟
سوسوز خیالار اوچون قالما دی گۆزومده یاشیم،
ایچیمده گیزلیجه آخدی، قوروردان آغلامادیم،
قوجاقلادیم کدری، آما دیز قوجاقلامادیم.

عذابا جان توخویوب قلبیمین ساییپ سؤکدوم،
نە جاہ-جلالە اییلدیم، نە وارە دیز چؤکدوم،
فقط بیر اولوی، ظریف سئوگی نین بئلین بو کدوم،
او حسرتە، من ایسه اؤز غوروروما محکوم،
جانیندان آیری دوشوب جان وئرن ایکی مظلوم.

Dördü Gedəmiş

Ustad Məhəmməd İbrahim Qaşqayı

Bir neçə hal bilən yollaş(yoldaş) olaydı,
Bəlkə dahi zümstanı yaz edək.
Neçə sirr saxladan sirdaş olaydı,
Dərdi qəmi ürəklərdən az edək.

Bu dünyanın bəmi getmiş zırı var,
Beş gün ömrün dördü getmiş biri var,
Gecə, gündüz qan ağlasan yeri var!
Yiğilin yollaşlar dərdi raz edək.

Saba bir gün yeksan ulaq toprağa,
Güzərgahdan sakın ulaq oturağa,
Varı həsrət günçə ulaq yaprağa,
Dahi mümkün olmaz izz ü naz edək.

Zəmanə kəm fürsət, biz əhli qəflət,
Dayım kəmindədir afət ü ülfət,
Yiğilin yollaşlar dostlara nisbət,
Bu gün xoş günləri pay əndaz edək.

Gəldi - keçdi cəcanluğun kərvanı!
Canda qaldı xoş günlərin armanı!
Yiğilin qardaşlar sürək dövrani,
Bəlkə ibrahimi biyniyaz edək.

دۆردو گندمیش

استاد محمد ابراهيم قشقای

بیر نچە حال بیلن یوللاش اولایدی،
بلکە داھی زمستانی یاز ائدک.
نچە سرر ساخلادان سرر داش اولایدی،
دردی غمی اورکلردن آز ائدک.

بو دونیانین بمی گنتمیش زیری وار،
بئش گون عۆمرون دۆردو گنتمیش بیر یاری وار،
گنجە، گوندوز قان آغلاسان یئری وار!
یغیلین یوللاشلار درد یاز ائدک.

صا با بیر گون یتکسان اولاق توپراغا،
گذرگاهدان ساکین اولاق اوتوراغا،
واری حسرت غنچه اولاق یاپراغا،
داھی ممکن اولماز عزز و ناز ائدک.

زمانه کم فرصت، بیز اهل غفلت،
داییم کمینده دیر آفت و الفت،
یغیلین یوللاشلار دوستلارا نیست،
بو گون خوش گونلری پای انداز ائدک.

کلدی - گنجیدی جوانلوغون کروانی!
جاندا قالدی خوش گونلرین آرمانی!
یغیلین قارداشلار سورک دؤورانی،
بلکە ابراهیمی بی نیاز ائدک.

Gözdə Gözüm Var

Fərnənaz Gəfari

Bavər elə bu köksüdə dəryaca sözüm var,
Tik gözlərini gözlərimə gözdə gözüm var.

İllər boyu mən gəzsəm əgər səndən aralı!
Hicrində bu dağlarca inan bilki dözüüm var.

Hər kim dey əsən, sevgilinə sevgi yarıtdın,
Yoxdur yalanım sözdə mənim bilki düzüüm var.

Mən yol qovasan sən qapıdan mən genə gəlləm,
Çonki o darışlıq küçədə çoxlu izim var.

Yandır şəmi pərüanə sayaq məndə dolanım,
Fələn ki dolanmaqda qüdrətli dizim var.

Fərnaz odunu söndürə bilməz bu təbiət,
Sönsəmdə kül altında yanan odlu közüüm var.

گۆزدە گۆزوم وار

فرحناز غفاری

باور ائله بو کۆکسده دریا جا سۆزوم وار،
تیک گۆزلرینی گۆزلریمه گۆزدە گۆزوم وار.

ایللر بویو من گزسم اگر سندن آرایلی!
هجرینده بو داغلار جا اینان بیل کی دۆزوم وار.

هر کیم دئیەسن، سئوگیلینه سئوگی یاریتدین،
یوخدور یالانیم سۆزدە مەنیم بیل کی دوزوم وار.

مین یول قوواسان سەن قاپیدان مەن گنە گللم،
چونکی او داریشلیق کوچەدە چوخلو ایزیم وار.

یاندیر شمع ی پروانه سایاق منده دولانیم،
فعلن که دولانماقدادا قدرتلی دیزیم وار.

فرناز اودونو سۆندورە بیلمز بو طبیعت،
سۆنسمده کول آلتیندا یانان اودلو کۆزوم وار.

Azadlık

Ekrəm Hacı

Açmış sabahım kuşlara narince okurdu;
Biz geldik hadi, ormana seslen bize gelsin.
Serdim günəşin sofrasın al dağlara bir də;
Köylərdə hayat tamgaları, diz dize gəlsin.

Dağ daş dilə gəlsin pınarın nəğmələrindən,
Gül yaprağı girsin suya çıplakça yıkansın;
Sağ solda kokan gülləri kısıksansa böcəklər,
Parlak kələbəklərdən ırak, canları yansın!.

Kuşlar, kuruyan köklərə günlərcə fısıldar;
Bir bir bulağın gözyaşı çaylarda süzərkən!..
Gül boynuna, şəbnəm təri olduqça cəvahir,
Tasvirə çəkər subh əli əlması düzərkən!..

Mos mor çiçəğin çantası yerlərdə sürünmüş,
Çöl koynuna yel tək gəlin olmuş da azadlık!
Dağlar ətəgindən çiçəğin ətri kokarkən,
Kuşlar ötüşən mahnıya dolmuş da azadlık!..

آزادلیق

اکرم حاجی

آچمیش صاباحیم، قوشلارا نارینجه او قوردو:
بیز گلدیک هادی، اورمانا سسلن یزه گل سین.
سردیم گوئشین سفره سین، آل داغلارا، بیر ده،
کؤیلرده حیات تامغالاری دیز دیزه گل سین.

داغ داش دیله گل سین پینارین نغمه لریندن،
گول یاپراقی گیر سین سویا، چیبلاقچا ییقان سین.
ساغ سولدا قوقان گوللری، قیسقاسا بۇجکلر
پارلاق کله بکلردن ایراق، جانلاری یان سین.

قوشلار قورویان کؤکلره گونلرجه پیچیلدار،
بیر بیر بولاغین گۆز یاشی چایلاردا سوزرکن.
گول بوینونا شبنم تری اولدوقچا جواهر،
تصویره چکر صبح الی، الماسی دوزرکن.

موس مور چیچکین چانتاسی چؤللرده سورونموش،
چول قویونونا یئل تک گلین اولموش دا، آزادلیق.
داغلار اتکیندن چیچکین عطری قوقارکن،
قوشلار اؤتوشن ماهنی یا، دولموش دا، آزادلیق.

Kiriir Xatirələr

Əfsanə Rəvan

Sükutuna qapanıb vahiməsi, qorxusu,
Kiriir xatirələr bir qadının dilində.
Sanki ərşə çəkilib gözlərinin yuxusu,
Əsir qalıb ömürlük ayrılığın əlində.

Vədəsiz dən düşübdü sığalsız tellərinə,
Yıxılır yollarının boşluğunda o qadın.
Hər gün lənət yağdırır üşüyən əllərinə,
Bağışlamır qəlbinin daşlığına o qadın.

Gecələr xəyal qurub, gün ağlayır özünə,
Yuxular yastığını dəşir səhərə kimi.
Ovuc-ovuc dualar göndərir göy üzünə,
Görən gəlib çatırmı, sizin şəhərə kimi.

Qayıdırsan qayıt, gəl, dəyişsin əhvalını,
Küçə-küçə uzaqlıq nə deməkdir bilirsən?
Bir gün çıxar qarşına soruşarsan halını.
Sənsizəm deyər bilməz utanarsan ölərsən.

کیرییر خاطیرلر

افسانه روان

سو کو تونا قاپانیب واهیمه سی، قورخوسو،
کیرییر خاطیرلر بیر قادینین دیلینده.
سانکی ərشه چکیلیب گۆزلری نین یوخوسو،
اسیر قالیب عۆمورلوک آیریلیغین الینده.

وعدەسبز دن دوشوبدو سیغالسیز تئلرینه،
یخیلییر یوللاری نین بوشلوقوندا او قادین.
هر گون لعنت یاغدییر اوشوین اللرینه،
باغیشلامیر قلبی نین داشلیغینا او قادین.

گنجەلر خیال قوروب، گون آغالییر اؤزونە،
یوخولار یاستیغینی دئشیر سحره کیمی.
اوووج-اوووج دعالار گۆندیرر گۆی اوزونە،
گۆرن گلیب چاتیرمی، سبزیں شهره کیمی.

قاییدیرسان قایت، گل، دیشسین احوالینی،
کوچه-کوچه اوزاقلیق نه دنمکدیر بیلیرسن؟
بیر گون چیخار قارشینا سوروشارسان حالینی.
سنسیزم دئیە بیلمز اوتانارسان اؤلرسن.